

Eesti metsalinnustiku seisund

Asko Lõhmus

Händkakk (*Strix uralensis*)

Sisuplaan

- miks metsalinnustiku seisundit jälgitakse
- arvukad ja ohustatud liigid
- linnukooslused loodus- ja majandusmetsas
- ... ja edasi?

Kas sookurg on metsalind?

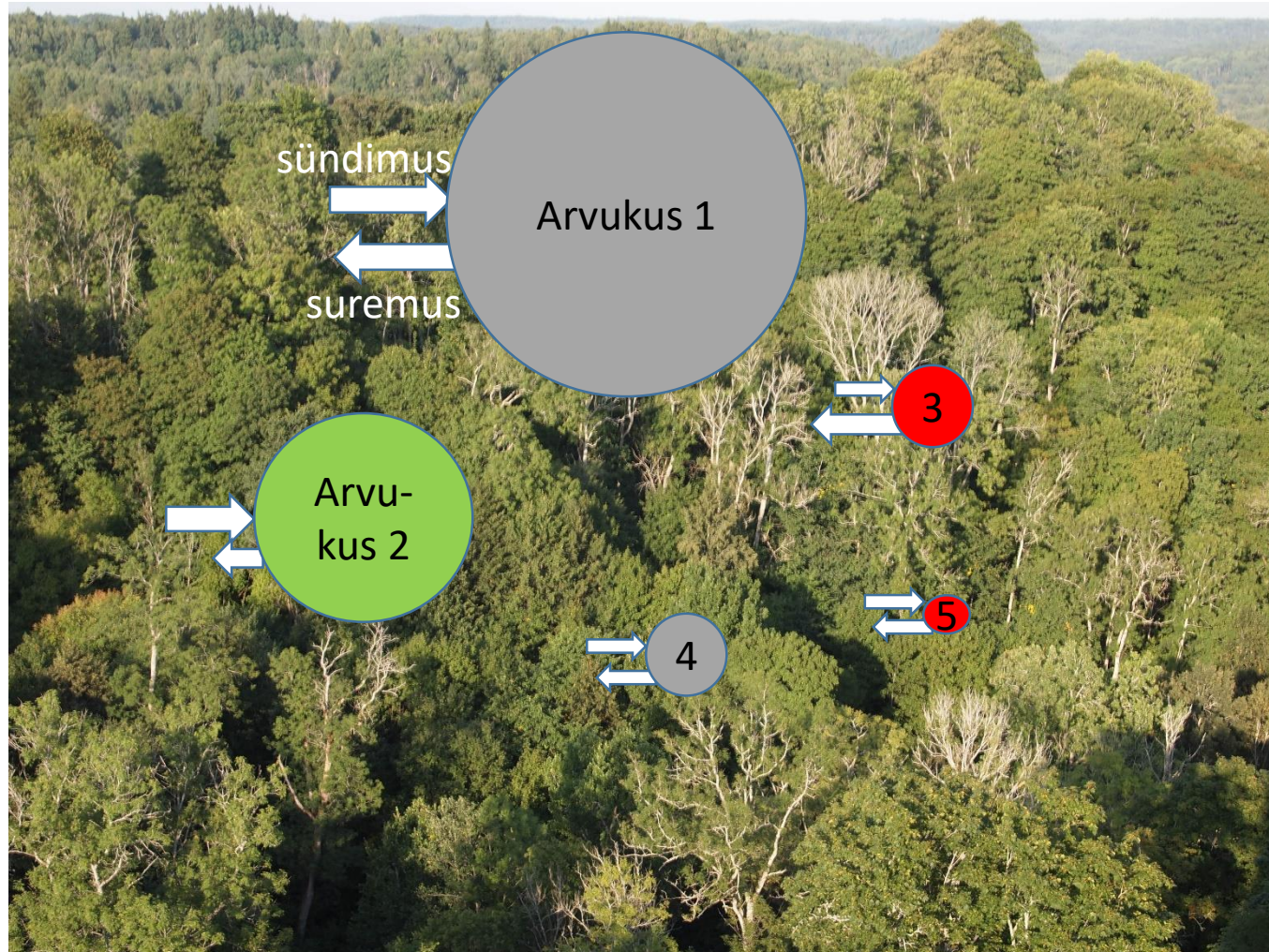
Kuidas võtta...

„Metsalinnustik“ = metsades pesitsevad linnud

Miks uurime?

- Märgatavad
saab loendada
- Indikatiivsed
saab teadmisi
- Väärtustatud
läheb korda
õiguslik kaitse
- Liigid teada
ammendav tulemus

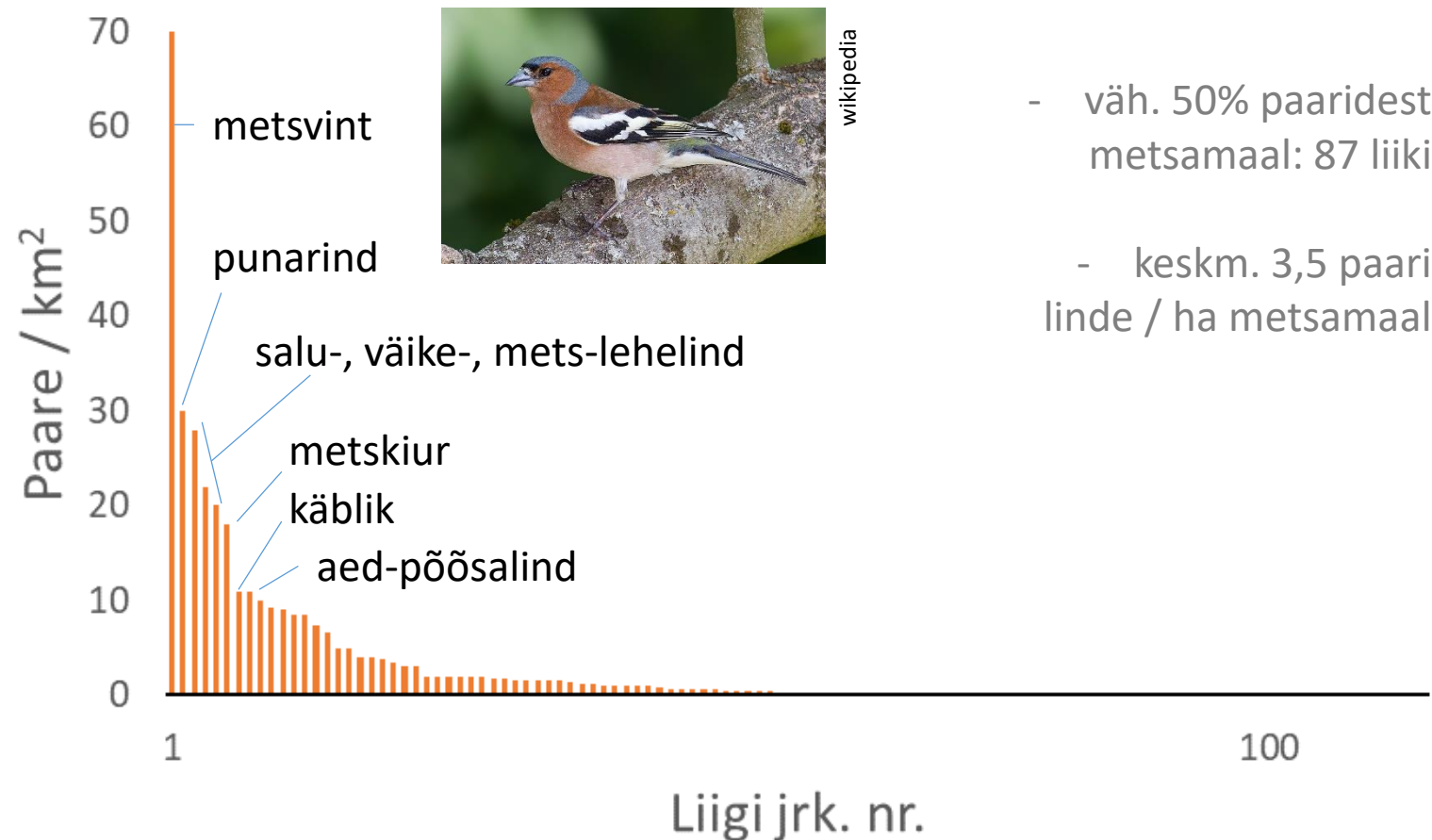

Mida uurime

- Liigi arvukus:
„paaride“ arv
asustustihedus
- Liigi seisund
(**ohustatus**): trend,
arvukus, leviala
sündimus-suremus
- Liikide arv
- Üldarvukus: liikide
arvukuste summa
koguasustustihedus

Eesti metsalinnustiku koosseis ja arvukus

114 metsalinnuliiki asustustiheduse järjekorras

Lisaks hävinud:

- madukotkas
- siniraag
- põhjatsiitsitaja

Arvukamaid liike	Paare
10%	69%
20%	87%
30%	93%
50%	>99%

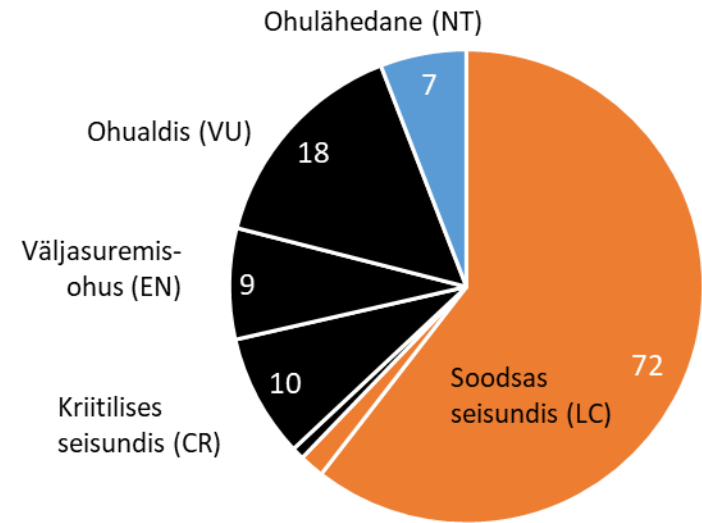
Ohustatud metsalinnud

Leevike
arvukuse langus

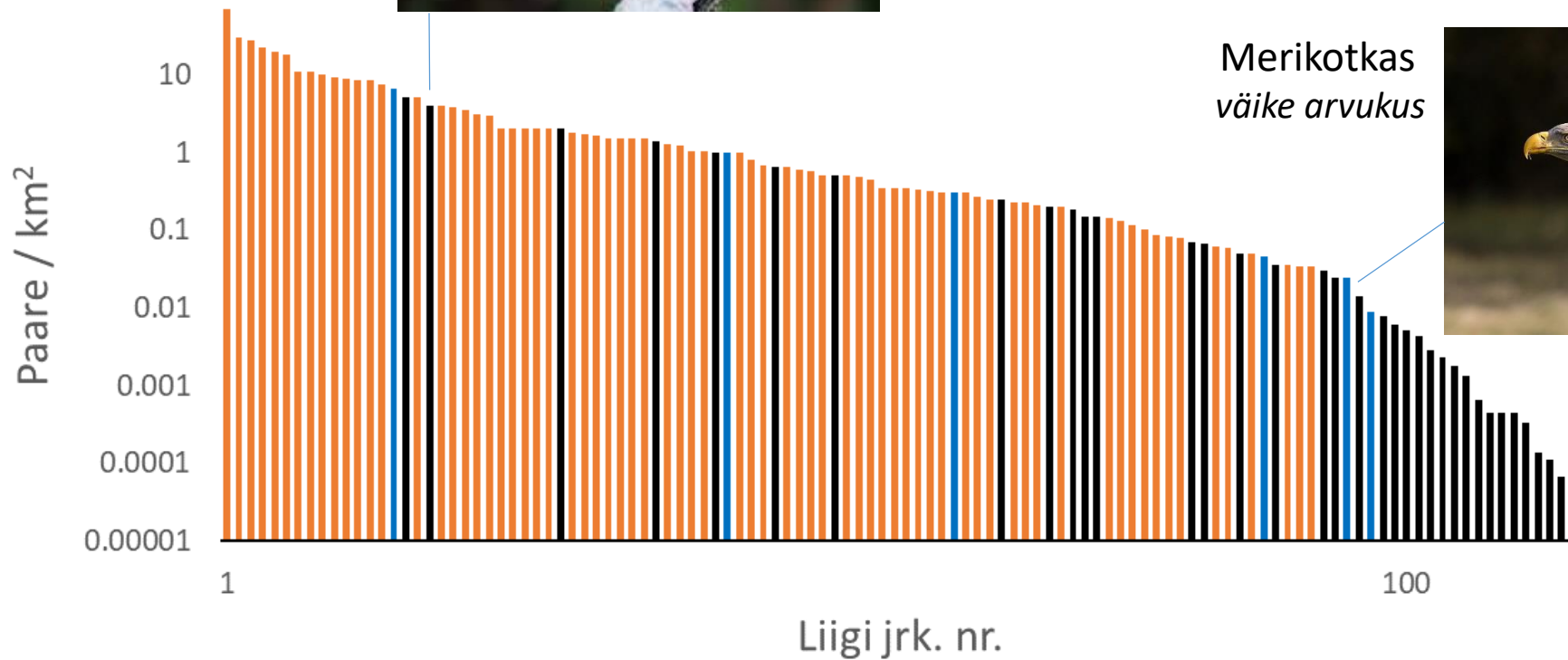

wikipedia

32%

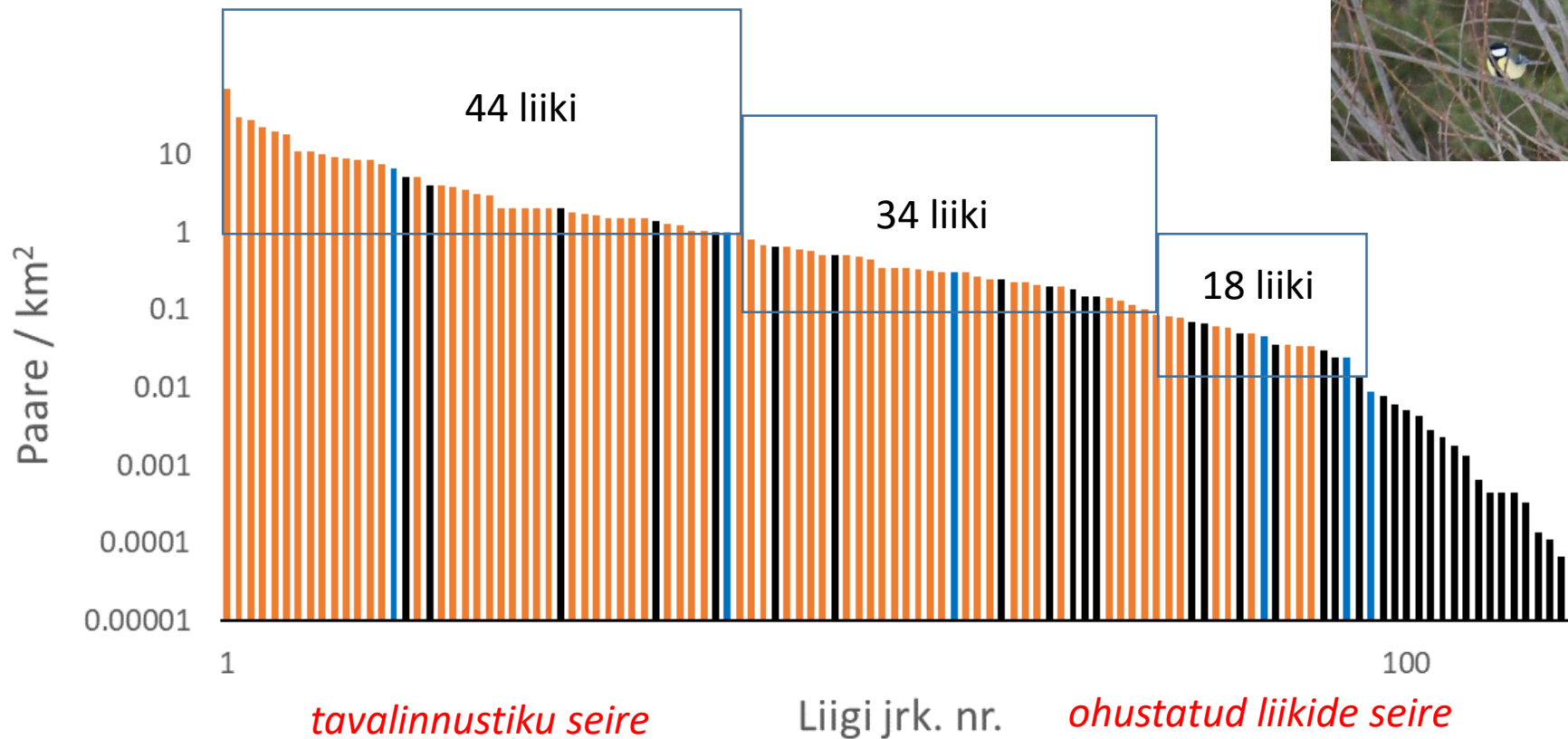
Allikas: EOÜ (2019)

A. Weith / Wikimedia Commons

Vaevarikas loendamine

1 km² metsamaal keskmiselt 44 + 3,4 + 0,2 ≈ 48 liiki
- sh 6 ohustatud liiki

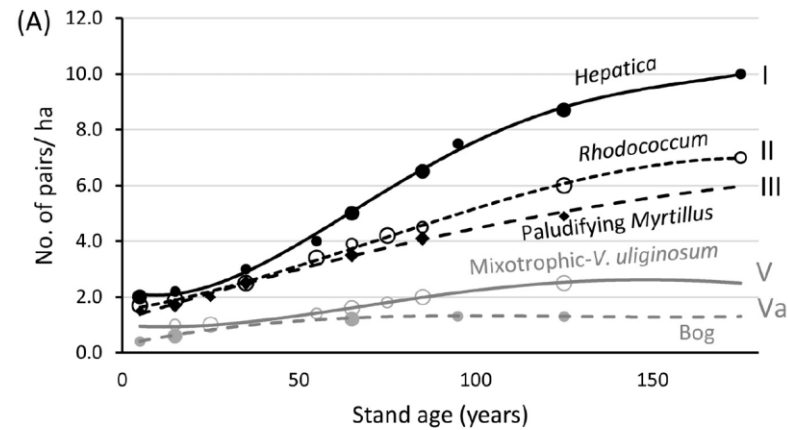
10 km² ≈
absoluutloenduse
inimvõimete piir

Tüüpilised üldasustustihedused

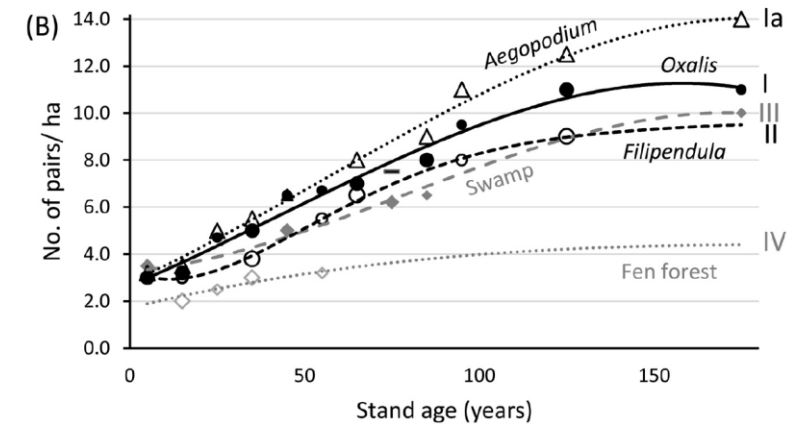
- metsatüüp
- puistu vanus
- vanemas metsas rohkem linde
- võrdlustase teiste mõjude uurimiseks
  - hooldusraied
  - serva- ja välismõjud

Lõhmus, A. 2022. Absolute densities of breeding birds in Estonian forests: a synthesis. *Acta Ornithologica* 57: 29-47.

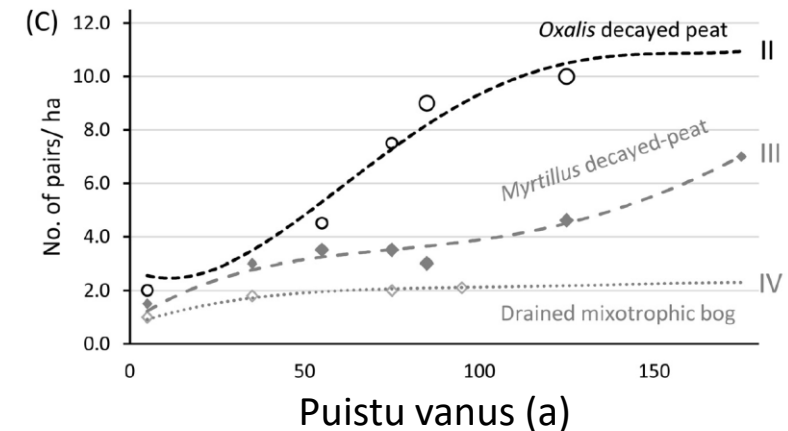
Üldarvukus (paare / ha)

Männikud

Lehtmetsad ja kuuse-segametsad

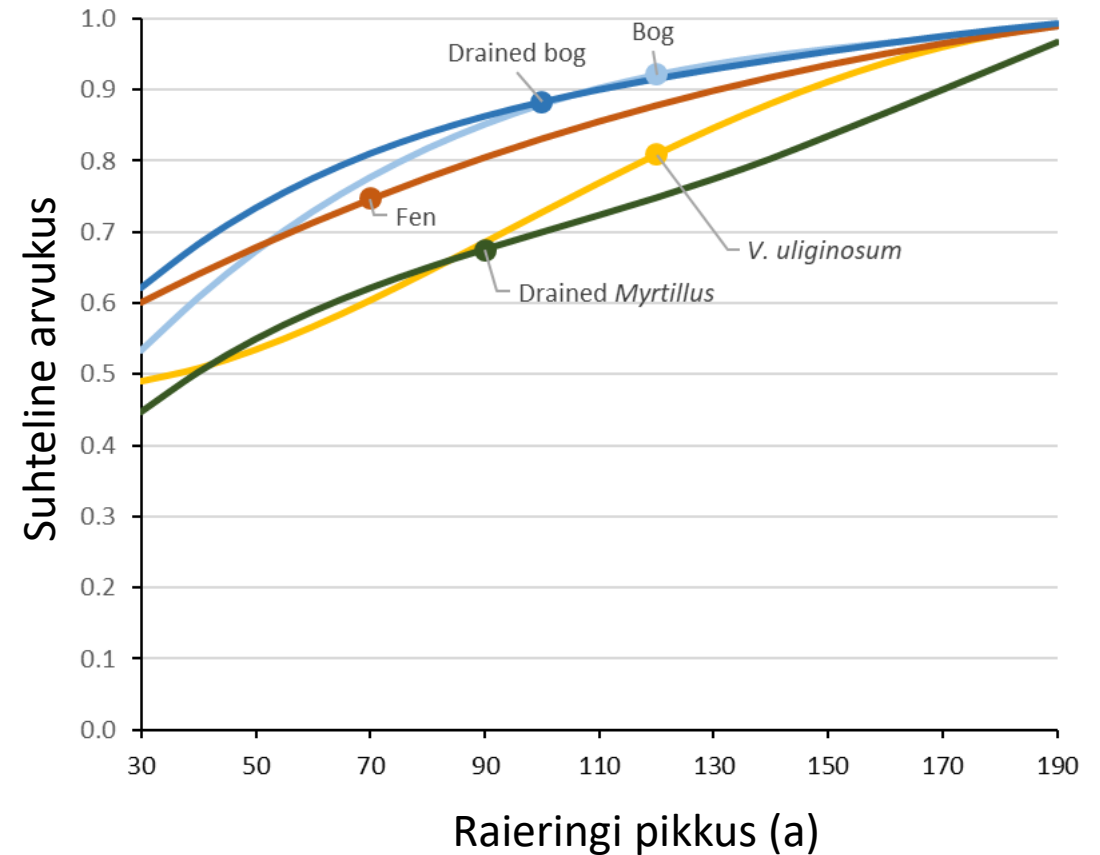
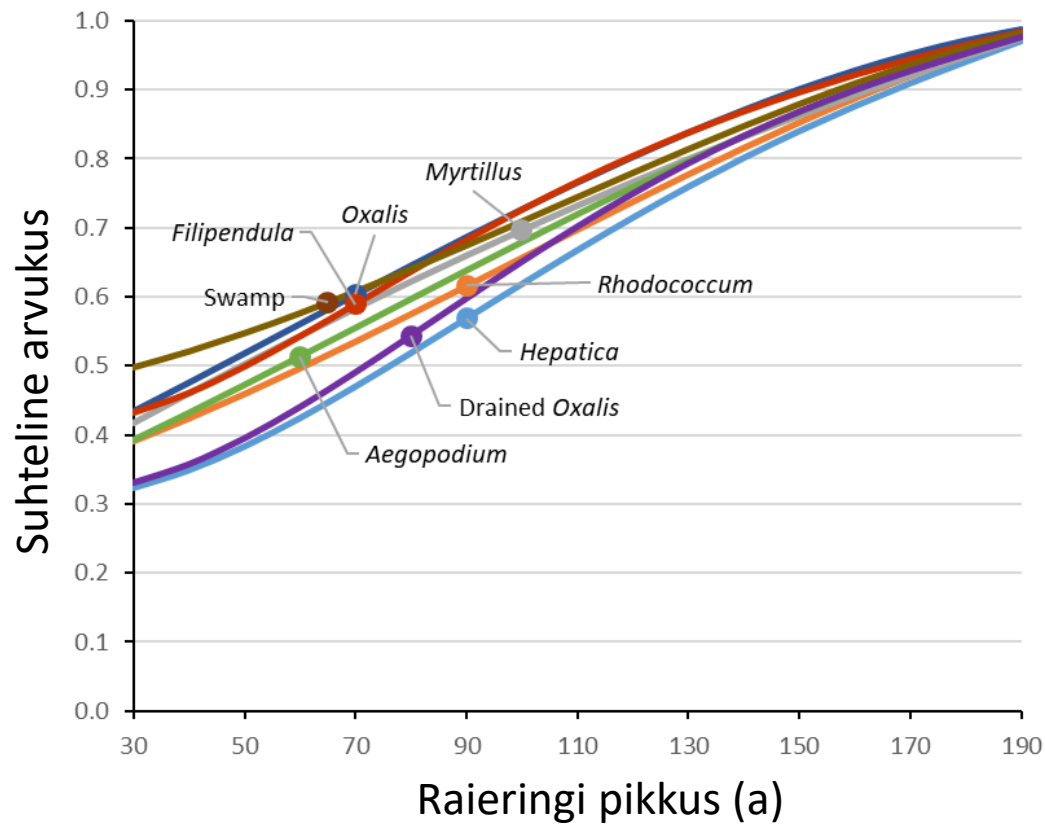

Kuivendatud metsad

Majandatav metsamaastik: ühtlane vanuseline struktuur

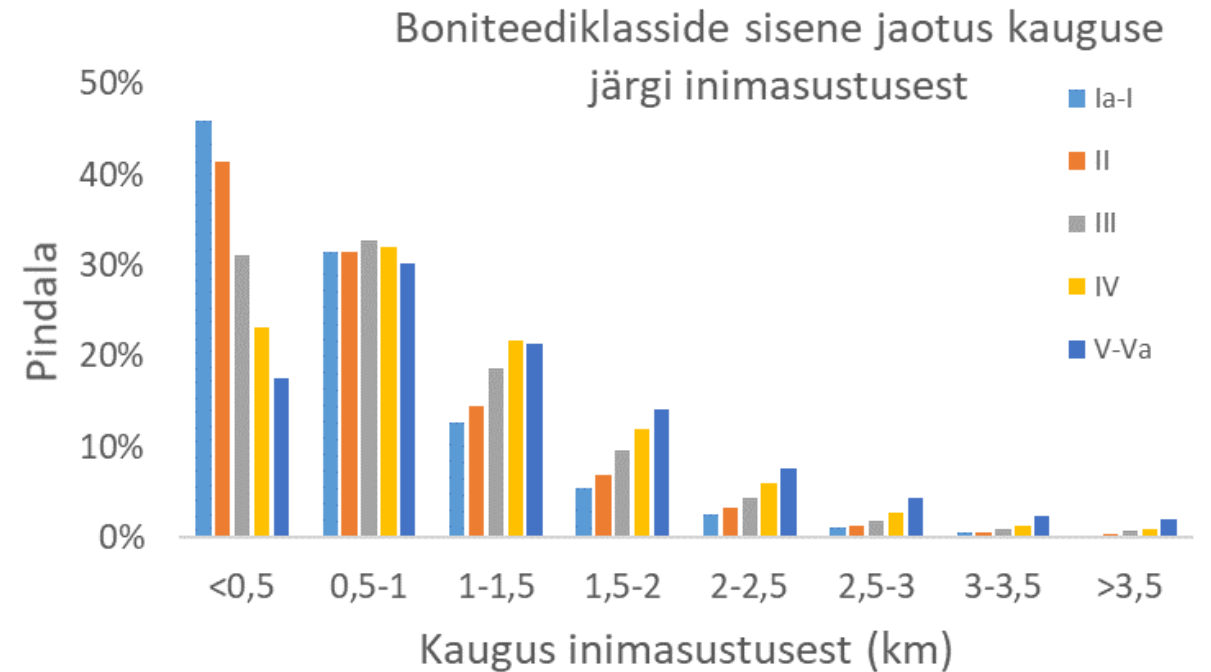
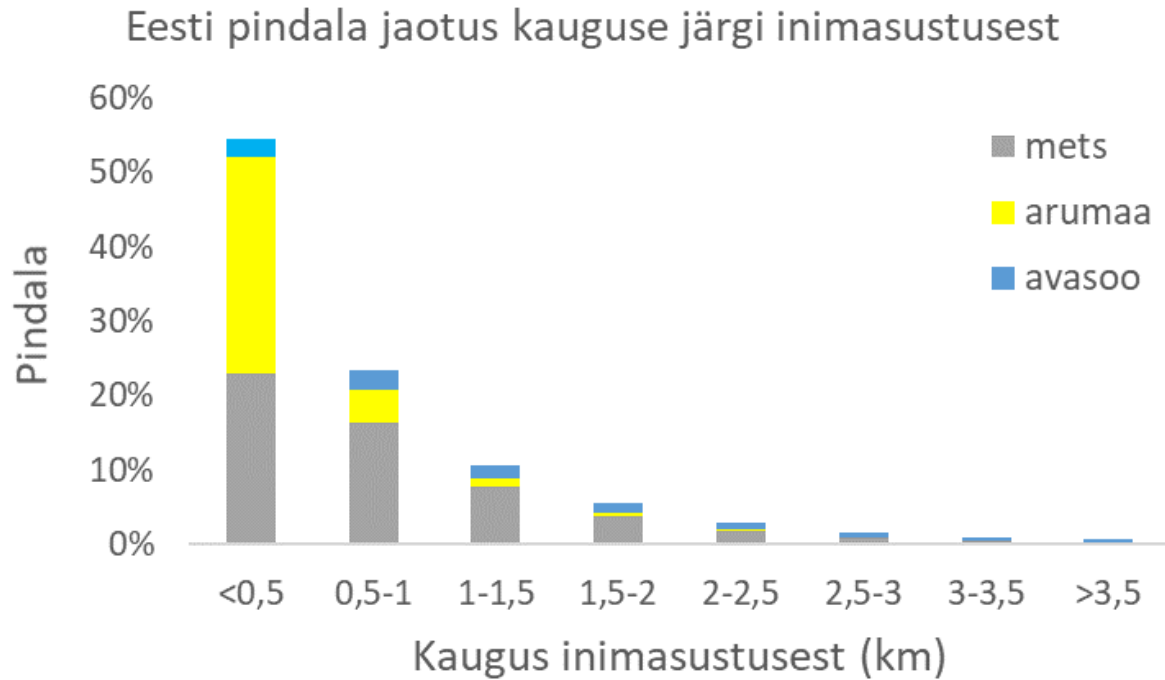
- viljakates metsades suurem vaesumine

Võrdlus 200 a „raieringiga“ (1,0)

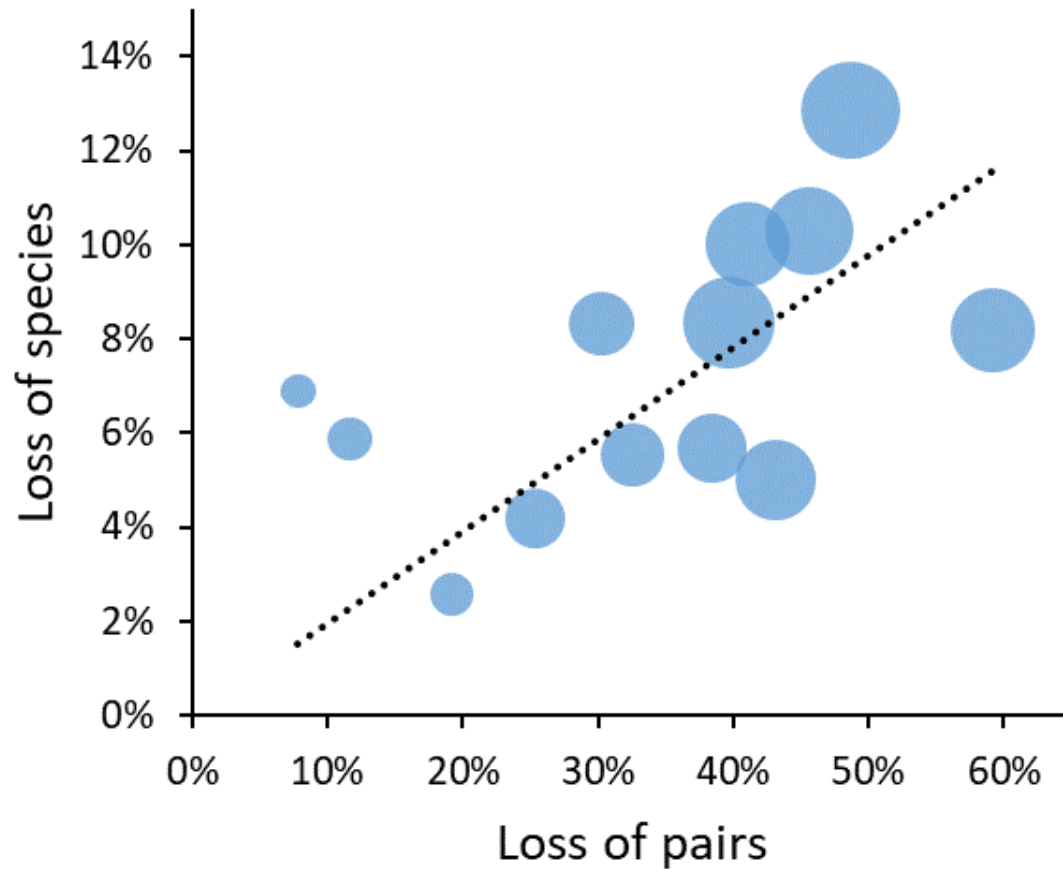

Viljakad metsad koonduvad inimasustuse lähedusse – sinna ka nende elustik

Lisame liigid:

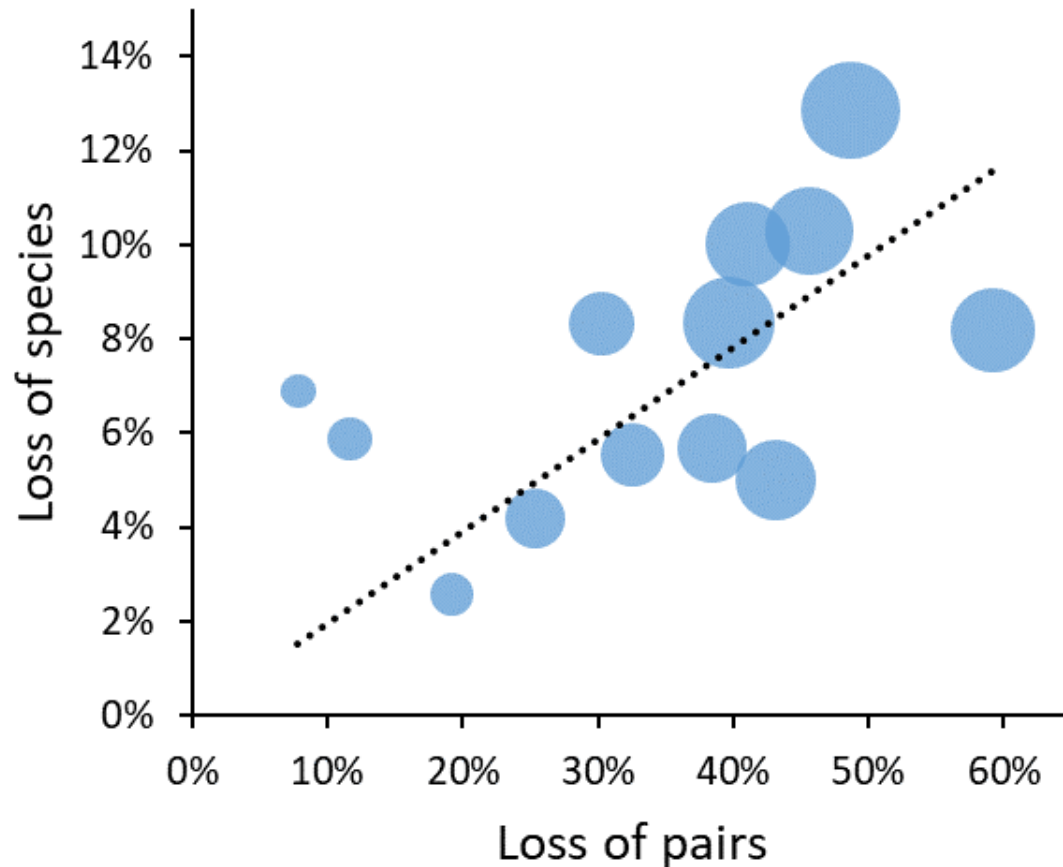
„Hävimine“ = as. tihedus < 1 pair / 100 km²

Lõhmus, A. 2022. Ecological sustainability at the forest landscape level: a bird assemblage perspective. Land 11: 1965.

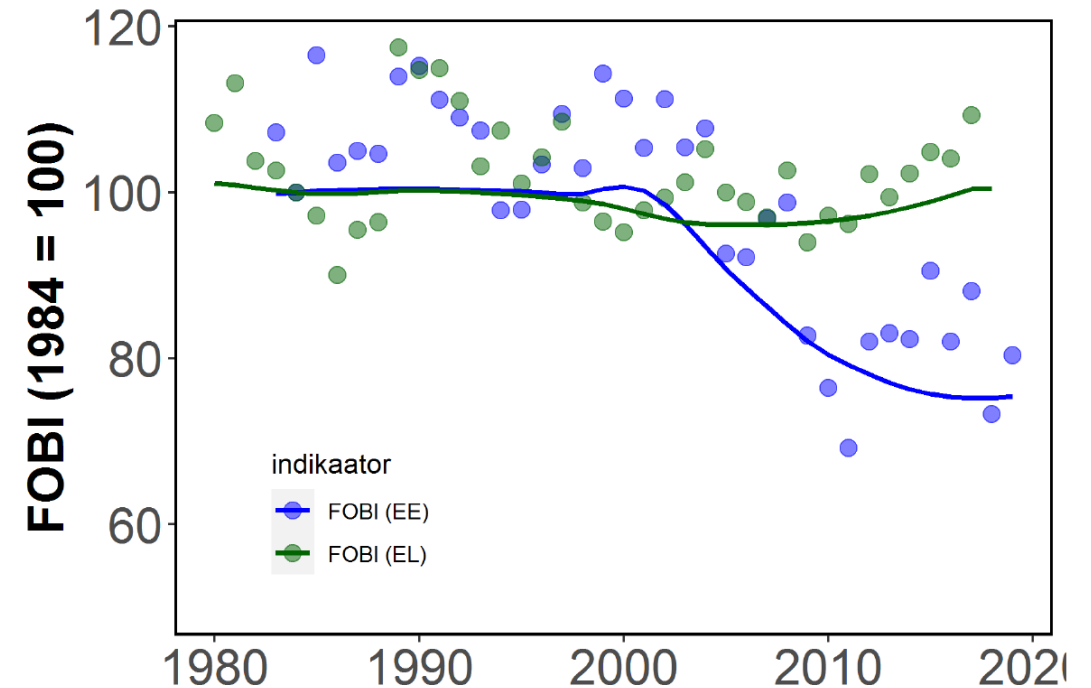
Lisame liigid:

„Hävimine“ = as. tihedus < 1 pair / 100 km²

Vrd. trendiga:

Tavalinnustiku suhteline loendus (punktloendus)

M. Leivits / KAUR 2019

Kokkuvõte

- Eesti metsades elab >110 linnuliigi, kellest kolmandik on ohustatud.
- Metsaraiete mõju modelleerimine näitab raieringi pikkuse ning vanade viljakate metsade vähenemise suurt mõju lindudele.
- Inimasustust ümbritsevate metsade parem kaitse on ka ökoloogiliselt põhjendatud.

